

PÉLDAKÉPEM

PÉLDAKÉPEM

Kedves Olvasó!

A kiadvány, amit a kezében tartasz a "Lányok a sikerhez vezető úton" című, az NTP-NEER-20-0008 azonosító számú pályázat keretében készült.

A programban részt vevők az egyes tevékenységek során olyan nőket, női szerepmolleket ismertek meg, akik tevékenységükkel, életútjukkal, az általuk felfedezett találmányok kapcsán pozitív példaképként szolgálhatnak a számukra. E kiadvány a megvalósítás során kiválasztott 4 példaképet mutatja be. Ezek közül kettő a kutatómunka eredményeként került kiválasztásra, A másik két példakép ma élő személyiség, akik pozitív életútjukkal, élethosszig tartó tanulásukkal, a személyes érintettség révén vívták ki maguknak a példaképpé válást. A tehetségígéretet a példaképek életútját kutatómunka, valamint interjúk formájában tárták fel.

A kiadvány a Nemzeti Tehetség Program támogatásával jött létre.

GYÖNGYFŰZÉS ÉS SOK MÁS ÉRDEKESSÉG...

A kunszentmiklósi Varga Domokos Általános Iskolában mindenki ismeri Éva nénit, **Juhász Csabánét**, hiszen nagyon sok kreatív foglalkozáson találkoztunk vele. Egy alkalommal szóba került, hogy sok érdekes tevékenységet ő maga hol és mikor tanulta. Ezért gondoltunk arra, hogy részletesebben is szeretnénk őt megismerni. Minket, lányokat legjobban a gyöngyfűzés érdekel. Éva néni mesélne nekünk a kezdetekről?

Hol és mit tanult?

Éva néni: A gyöngyfűzés jó pár évvel ezelőtt kezdődött egy Töröksíp táborban, ahol a néptáncos lányoknak, többek között a saját lányomnak, Vicának is tászlit kellett fűzni.

Mi az a tászli?

Éva néni: Díszítő gyöngyszegély a ruhán, ami lehet a nyak vagy a kézrészénél.

Éva néni segített a néptáncosoknak?

Éva néni: Igen. Nagyon megtetszett ez a tevékenység. Elhatároztam, hogy szeretnék népi mesterségek képzésen részt venni. Ehhez először le kellett érettségiznem, amit szerencsésen teljesítettem. Majd beiratkoztam a Hagyományok Háza Népi Játzóházvezető képzésére. Ezzel egyidőben elkezdtem a kulturális rendezvényszervező OKJ-s képzést. Mindkét tanfolyam Budapesten volt.

Mindezt munka mellett?

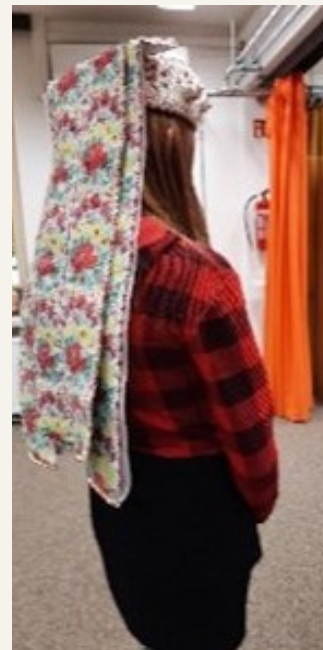
Éva néni: Igen. A jelenlegi munkahelyemen, a Varga Domokos Általános Iskola és AMI-ban dolgoztam már akkor is.

Abban az időben takarítóként gyakran kapcsolódtam be a rendezvények szervezésébe, és később is szerettem volna ezzel foglalkozni. Szóval így indult az azóta is tartó tanulási folyamat.

Nem volt sok egyszerre a tanulás a munka és a család mellett?

Éva néni: Kicsit sok volt, de jó szervezéssel megoldottam. A családom is támogatott. A két képzés után egy kicsi szünetet tartottam. Következett a népi gyöngyékszerkészítő képzés szintén a Hagyományok Házában. Ezen a képzésen a lényeg a sárközi ékszerek, a kalotaszegi párta elkészítése volt. Ez volt a vizsga anyaga is.

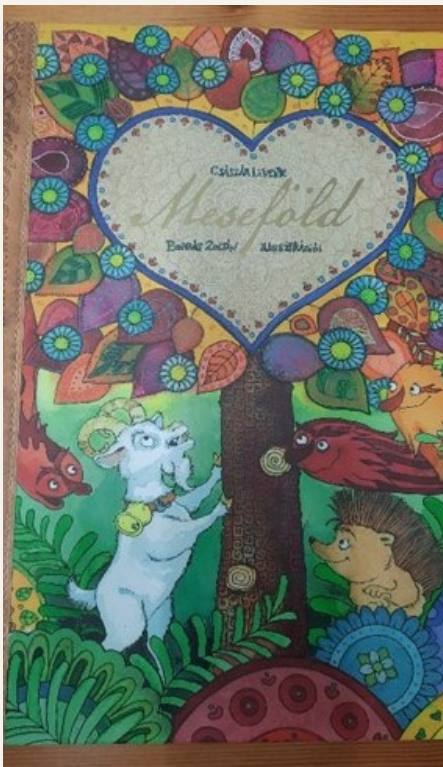

Kalotaszegi párta

A hobby mellett hol tudta még használni a tanultakat Éva néni?

Éva néni: Nagyobb gyakorlattal szerveztem a szüreti bálokat és eredményesebben kapcsolódtam be Szentmiklósi Napok szervezésébe. A gyöngyfűzést már képzett foglalkozásvezetőként vezettem a nyári táborokban.

A könyvtárban láttuk a Meseföld gyűjteményt. Ehhez mi fűzi az Éva nénit?

Éva néni: Bács–Kiskun Megye Házától kaptam egy felkérést, hogy a kunszentmiklósi járásból, vállalkok-e adatgyűjtő szerepet a kötet összeállításában. Így került a gyűjteménybe az általam beküldött ma is élő néphagyomány a „töröközés”, mint lakodalmi népszokás. A könyv címe: Meseföld.

<i>Tartalom</i>			
A hírnévszeke	4	Díszloms	24
Tűkötés, tűrkötés	7	Csokka tanyá	27
Tűrkötés, tűrkötés	10	Csodafü	49
Békabanya	13	Gólyasúta	43
Nagy Vica	16	Tökös szüle	46
Purpura grófok	19	Kamatly vitéz	49
A posta garabancsja	22	Betyárok	53
Láderfőnyék	25	A vándorló templom	55
Kirócskó Pótlake	28	Kőkereske	58
Ludas Sanyi	30	Most van a nap lemenője...	62

 Bács Kiskun
 Meseföld

Időnként iskolánk konyhájában nagy a mozgolódás és Éva néni is szoktam ott látni. Mesélne nekünk erről?

Éva néni: 2019-ben városunk alpolgármester asszonyával közösen megalapítottuk az Értéktár-kört, amelynek az egyik célja, hogy a régi ételrecepteket összegyűjtjük és kipróbáljuk. A másik célja a helyi népszokások, hagyományok felkutatása, hogy ne menjenek feledésbe. Jelenleg a helyi lakodalmi szokásokat gyűjtjük, és egy kiadványban szeretnénk megjelentetni.

Mi lesz ebben a kiadványban?

Éva néni: Tudjátok, hogy a lagzikban sokféle étel, sütemény szokott lenni s nem mindegy, hogy ezeket milyen sorrendben kezdik el készíteni, sütni. Most éppen ezen dolgozunk.

Biztosan nagyon érdekes lehet. Ezek mellett is vannak újabb tervek?

Vannak bizony. A munka mellett a tanulás is folytatódik. Ebben az évben kezdtem el a pedagógiai asszisztensképzést itt helyben Kunszentmiklóson. Mellette a hagyományörzéshez való kapcsolat sem szakadt meg, mert Budapestre járok kunhímezést tanulni.

Nagyon érdekes, csak egy a sok érdekesség közül: a hímzéshez használt fonalakat minden esetben a természetben található termésekkel színezik. Egy következő alkalommal, ha szeretnétek, külön mesélek nektek erről s megmutatom a hímzést is.

Kunhímzés

Szerencse, hogy ennyi mindent tanult és tanul Éva néni, hisz így a későbbi tábori és egyéb foglalkozásokon ismét érdekes technikákat tanulhatunk.

Köszönjük a beszélgetést.

A fotók a beszélgetés alatt Éva néni engedélyével készültek.

MÉZESKALÁCS, LEVENDULA ... NÉPI HAGYOMÁNYOK

Kunszentmiklóson és környékén az ott lakók számtalan érdekes tevékenységet tanulhattak Erika nénitől, **Ujszászi Erika Judittól**, aki a Varga Domokos Általános Iskola tanulóival is készített már bőrből pénztárcát, telefontokot, mártott gyertyát, vagy épp mézeskalácsot sütött.

Vajon hol tanulta mindezt? Mióta foglalkozik „mézeskalácsozással”? Ezt szeretnénk tudni. Köszönjük, hogy elfogadta meghívásunkat.

Erika néni: Legelőször a saját gyerekeimnek készítettem mézeskalácsot, aminek már 25 éve. Tehát háziasszonyként, anyukaként kezdetem el foglalkozni vele.

Most is csodálatos darabokat tetszett hozni. Ezeknek a készítését már tanulta valahol?

Erika néni: Igen. 2007-ben szereztem közművelődési szakember képzés keretén belül a népijátsház vezető képesítést Budapesten a Népi Kismesterek Szakközépiskolájában.

De szeretném elmondani nektek, hogy érettségi után lakberendező és lakberendezési eladó képesítést szereztem. Ekkor már volt két kisfiam, tehát mellettük tanultam. 2007-ig dolgoztam is ezen a területen. Tulajdonképpen most sem szakad meg ezzel a területtel a kapcsolat, a családi vállalkozás miatt.

Persze a mézeskalács mindig jelen volt a tevékenységeimben.

Tanult is ezzel kapcsolatban Erika néni?

Erika néni: 2020-ban végeztem a Hagyományok Házában a mézeskalácskészítő tanfolyamon. E mellett mindig nagyon szerettem új dolgokat alkotni, létrehozni.

Több iskolai programon találkoztunk, ahol számtalan érdekes foglalkozást vezetett Erika néni, például gyertyaöntést és bőrből készítettünk kisebb tárgyakat.

Erika néni: Valóban. Több alkalommal kaptam meghívást a Töröksíp táborba, de ott nem a mézeskalács sütés volt a fő feladat, hanem a „bőrözés”. Persze ehhez is van képesítésem. A korábban említett szakközépiskolában a mézeskalácssütés -készítés mellett, a bőrözés, gyertyázás, nemezelés, kosárfonás, gyógynövények alkalmazásának lehetőségei is témakörök voltak. A fő motívum minden területen a hagyományörzés volt.

Korábban említette, hogy a kertjében most is többféle gyógynövényt termeszt. Mire alkalmazza?

Erika néni: Készítek, szörpöket, teákat és a levendulát sütikben is alkalmazom.

Kozmetikumok is készülnek?

Erika néni: Fürdősót már készítettem.

Nagyon sok mindennel foglalkozik és folyamatosan képezi magát Erika néni. Most is van valami suli féle?

Erika néni: 2022 májusában iratkoztam be a Gyógynövényekkel az egészségért című tanfolyamra, amely majd tanúsítvánnyal zárul. Szeretném, ha a képzés gyakorlati része részben nálam, az én otthonomban valósulhatna meg.

Persze a mézeskalácsos fejlődés, fejlesztés is folytatódik. Jelenleg ütőfákat vásárolok és azzal (is) készítek sütit. Jelenleg nagyon sok helyre hívnak foglalkozások vezetésekre és népművészeti vásárokbá. Külön öröm számomra, hogy a családom egyik tagja szintén elkezdett „mézeskalácsozni”. Csodás dolog, ha az ember azzal foglalkozhat, amit igazán szeret, és arra megtaníthat másokat is.

Ütőfával készült mézes címer

További sikereket és eredményes tanulást kívánunk!
Köszönjük a beszélgetést.

A fotók a beszélgetés alatt Erika néni engedélyével, az ő munkáiról készültek.

AMELIA EARHART AZ ELSŐ NŐI PILÓTA

Amelia Mary Earhart a repülés amerikai származású női úttörője, az első jelentős női pilóta. Ő az, aki először két férfi társaságában átrepülte a Föld második legnagyobb óceánját, és egyáltalán nem vezethette a repülőt. A sok nehézség, előítélet ellenére, hihetetlen kitartása és elszántsága tette lehetővé, hogy hosszas előkészület után, sok nehézséggel tarkított 15 órás úton, de egyedül is megtette a távolságot, átrepülte az óceánt. Bátorsága és küzdelme példaértékű volt.

Irigylésre méltó, hogy szakmája egyben a hobbija is. Mi is szeretnénk azt a szabadságot érezni, amit ő érzett repülés közben. A kihívások, az izgalom, a veszély mellett a hihetetlen tudás és kitartás jellemzi, ami nélkül nem lehetett volna ennyire híres. Úgy gondoljuk, mi is ilyen izgalmakat szeretnénk átélni, természetesen tanulva az előttünk álló, példákból.

Több rekordot állított fel:

1930-ban 291 km/h-val női sebességi rekordot majd 1931-ben 5624 méterrel női magassági rekordot ért el.

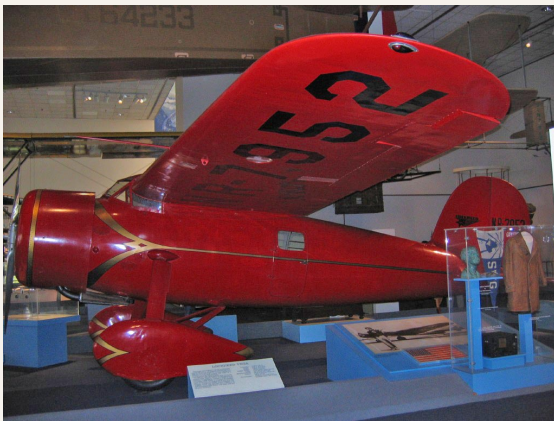
1932. május 20-án indult el egy kétmotoros Lockheed Vega repülőgéppel Új-Fundlandból (Kanada), hogy egyedül repülje át az Atlanti-óceánt. A repülés nem volt könnyű. Az üzemanyag beszivárgott a vezetőfülkébe, a magasságmérő elromlott és viharos szél dobálta a gépet. Egyszer rövid időn belül 900 métert zuhant a gép és pörögni kezdett. Mindezek ellenére elérte Írország partjait és sikeresen leszállt a 15 órás út után. Lindbergh úttörő repülése óta ez volt a második ilyen repülés.

Earhart 3200 kilométeres női távolsági rekordot is felállított. Az út után, a világ egyik legismertebb asszonya lett. Az útról könyvet írt *The Fun of It* címmel (kb. „ez a móka benne”), ami tovább erősítette hírnevét közvetlen, humoros stílusa miatt.

Következő hőstette az volt, hogy 1932. augusztus 24-25-én keresztülrepült az Amerikai Egyesült Államok felett, Kaliforniából indult és New Jersey-be érkezett meg. Az út kevéssel több volt, mint 19 óra, ami szintén rekord volt. A rákövetkező évben Earhart megismételte az utat, ezúttal két órával kevesebb idő alatt.

1935-ben az első pilóta volt, aki Hawaii-ból Kaliforniába repült egyedül. Még abban az évben megállás nélküli repüléssel elsőként tette meg a Los Angeles és Mexikóváros közötti utat, majd néhány héttel később az első repülést Mexikóváros és Newark között (New Jersey).

Az elért eredmények imponáltak Indiana állam elnökének, aki alapítványt hozott létre repüléstechnikai kutatások céljára és vásárolt Earhart számára egy új repülőgépet.

*Amelia Earhart két világrekordot is felállított ezzel a Lockheed Vega 5b-vel
Forrás: wikipédia*

Utolsó útja előtt, amikor is a Földet akarta volna megkerülni, Amelia így fogalmazott: *„Ha ezt megcsinálom, abbahagyom a hosszútávú repüléssel való kísérletezést.”*

Sajnos, sosem fejezhette be a tervezett utat. Az utolsó alkalmakkor, amikor rádión jelentkezett a Csendes-óceán közepéről 1937. július 2-án, az időjárásról érdeklődött, és alacsony üzemanyag szintről számolt be. Végül sosem érkezett meg a Howland-szigetre, és örökre nyoma veszett.

Forrás: Amelia Earhart, a repülés szerelmesének kalandos élete és rejtélyes eltűnése – Unilife felsőoktatási portál

ELSPETH BEARD – NŐI MOTOROS

Elspeth Beard az első nő, aki körbe motorozta a világot. Tanulmányait felfüggesztve döntött úgy, hogy útnak indul. Két év alatt négy kontinensen róttá az utakat, több mint ötvenhatezer kilométert tett meg húsz országon keresztül. Nem volt könnyű dolga, mert kalandja során többször meg kellett állnia huzamosabb időre. Elspeth azonban minden akadályt legyőzött és épségben hazajutott Londonba.

Abban a korban, amikor a nők szinte soha nem utaztak egyedül kalandos országokba – Elspeth elért valamit, ami ma is figyelemre méltó. 1982-ben egyéni utazásra indult, amelyen motorjával körbejárta a világot az első brit nőként. Élete kaland, utazás, idegen emberek, országok népszokásainak megismerése. Azért választottuk őt példaképnek, mert nő léte nem riadt vissza az elébe gördülő akadályoktól, megoldotta, megjavította, világot látott. Aztán ezekből a tapasztalataiból előnyt kovácsolva elvégezte az egyetemet is.

Elspet és a motorozás

Tizenhat évesen tanult meg motorozni a Salisbury Plainen. Globális útjára 1982-ben, az építészképzés harmadik évét követően indult, egy BMW R60/6 motorkerékpárral. Útját az Egyesült Államokban, New York City-ben kezdte, innen Kanáda és Mexikóba motorozott, majd vissza az Egyesült Államokba. Ezután Sydney-ben töltött tizenegy hónapot építészként, mielőtt Ausztráliában átmotorozhatott. A queenslandi balesete után Szingapúr, és Thaiföld következett. Törökországon keresztül visszalovagolt Európába. 1984-ben érkezett az Egyesült Királyságba, miután 35.000 mérföldet (56.000 km) tett meg. Ezzel ő lett az első angol nő, aki motorozott a világon.

„Az utazás teljesen megváltoztatta az életemet, és azzá tett, aki most vagyok. Megtanított arra, hogy nincs semmi, amivel ne tudnék megbirkózni, és nincs olyan probléma, amit ne tudnék megoldani. Most már soha nem fogadnám nemmel a választ. Belső erőt és önbizalmat adott ahhoz, hogy bármit megbirkózzam.” *Amazing Portraits Of Elspeth Beard, The First British Woman To Ride A Motorcycle Around The World*

Munstead torony és az építészet

Motoros bravúrja után Elspeth befejezte építész képesítését, majd megvásárolta Godalmingban az elhagyott Munstead Towert, ami egy 130 láb (40 méter) magas egykori víztorony. Az 1898-ban épített épületet öt év alatt felújította és lakható házzá alakította át. A felújított torony 1994-ben elnyerte a Brit Építészek Királyi Intézetének délkelet-angliai díját.

Beard jelenleg egy építészeti cég tulajdonosa, amely Godalmingban egy átalakított istállóban működik. A cég érdekes és szokatlan épületek létrehozására és átalakítására specializálódott.

Forrás: <https://www.elspethbeard.com>

Elspeth Beard - Wikipedia https://en.wikipedia.org/wiki/Elspeth_Beard

